

Henk 't Jong

Henk 't Jong is tekenaar, illustrator, historicus en heraldicus. Zijn meest recente boek is *De tombe van Floris V*.

Welk nut heeft geschiedenis?

Als je geen kennis van de geschiedenis hebt, kom je nooit te weten waarom je op een bepaalde plek op de wereld woont en hoe je familie daar terecht gekomen is. Dan loop je als een kip zonder kop door je leven en ben je een weerloos slachtoffer voor de consumptiemaatschappij en haar aanjager het neoliberale kapitalisme.

Graaf Willem 1 van Holland, illustratie uit *Cronycke van Hollandt*, uitgegeven door Jan Seversz, te Leiden in 1517 en 1530. Collectie Rijksmuseum.

Welke historische persoon spreekt u het meest aan?

Graaf Willem I van Holland (1168-1222). Hij moet een interessant man geweest zijn die nogal wat heeft meegemaakt. In Holland heeft hij als vorst op bepaalde ontwikkelingen een flinke invloed gehad. Alleen realiseert niemand dat zich.

Wat kunt u zich herinneren van de geschiedenislessen van vroeger?

Op de basisschool (1957) had ik een onderwijzer, meester Saaltink, die prachtige tekeningen van onder andere Bataven, Romeinen en mensen als Karel de Grote op het schoolbord maakte. In kleur. Op de middelbare school (1962) had ik meneer Buurman die goed kon vertellen, maar geen orde kon houden in onze woelige klas. In het tweede leerjaar kregen we middeleeuwse geschiedenis en die is vanaf toen in mijn hoofd blijven zitten en gegroeid.

Wat is het belangrijkste in het geschiedenisonderwijs?

Dat het beeld dat wordt onderwezen klopt en niet bepaald wordt door de sinds eeuwen erin geslopen of gehamerde sagen en mythen. Ook moeten de sinds de negentiende eeuw niet veel veranderde geschiedenisboekjes worden ontdaan van opgedrongen ideologieën en geloofsverknochtheid (zuilen), nationalistische heldenverering en opgeklopte vaderlandsliefde, afhankelijkheid aan vorstenhuizen en politieke partijen. Maar dat die manipulatie er is geweest moet dus wel worden onderwezen.

‘Tk kijk naar historische (en dan voornamelijk middeleeuwse) films om me eens lekker te ergeren of om eens goed te lachen’

Wat is de meest recente historische sensatie die u heeft gehad?

Ik krijg nog steeds kippenvel als ik beschreven middeleeuws perkament in mijn handen houd.

FOTO: GEERTJE KAPTEINS

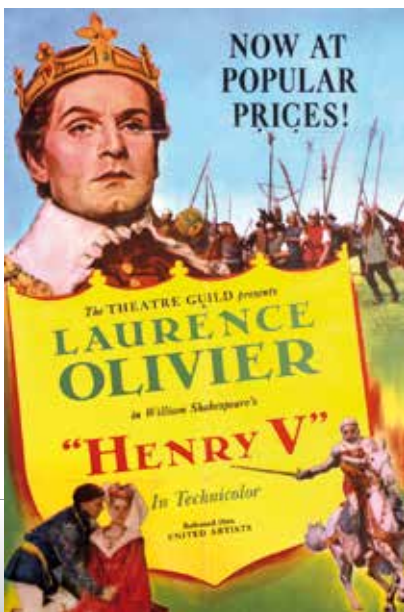
Welke historische studie of welke historische roman maakte de meeste indruk op u?

Engelse koningsbiografieën (1100-1500) en de serie van Maurice Druon over de vervloekte koningen (*Les Rois Maudits*) die ik in 1969 en '70 in Nederlandse vertaling las. Op dit moment schrijf ik over diezelfde periode en diezelfde koningen.

Welke historische film heeft de meeste indruk op u gemaakt?

Ik kijk naar historische (en dan voorname-lijk middeleeuwse) films om me eens lekker te ergeren of om eens goed te lachen. Ik ken geen films in dat genre die indruk op me gemaakt hebben, behalve misschien de uit 1944 stammende Laurence Olivier-versie over Henry V. Maar dat ging niet over geschiedenis maar was een gefilmd toneelstuk vol gemanipuleerd drama. Maar wel mooi met tijdeigen miniatures als decor.

De Groothoofdspoor is een stadspoor van Dordrecht. De kern van de poort dateert uit de veertiende en vijftiende eeuw, dit is te zien in de poortdoorgang. De poort is later verbouwd. Foto: Franke de Jong, Shutterstock.com.

Welke historische periode spreekt u het meest aan?

De middeleeuwen tussen ongeveer 1100 en 1500. Een periode die in wezen heel onbekend is, maar die in Nederland bepalend is geweest voor wat we nu zijn en om ons heen zien. Eeuwenlang is ons over die periode, versterkt door inmiddels bijna 200 jaar aan mediageweld, een verkeerd beeld voorgeschoteld. Ik heb daar altijd wat aan proberen te doen.

Welk nut hebben de kenmerkende aspecten voor het geschiedenisonderwijs?

Moeten leerlingen die kennen? Dat lijkt me nutteloos. Ze dienen alleen als een stramen waarvan je uit kunt gaan bij het bestuderen van het verleden, maar er zijn ook andere kapstokken denkbaar. Het gaat eerder om kennis van de invulling van een periode en hoe je die verwerkt tot een vorm van historisch besef.

Als u morgen een historisch onderzoek zou mogen beginnen, wat zou dan het onderwerp zijn?

Het dagelijks leven in een laat dertiende-eeuwse Hollandse stad.

Wat is voor u een belangrijke lieu de mémoire?

Het Hollandse rivierenlandschap en de waarden die erin gevormd zijn. Waarom? Omdat ik daar opgegroeiden, nog steeds woon en weet wat zich daar al duizend jaar lang heeft afgespeeld.

Hoe zouden geschiedenis en staatsinrichting aan een middelbare school moeten worden gedoceerd?

Dat opschrijven zou een boek worden. In mijn blogs en onderzoeken heb ik daarvoor diverse aanzetten gegeven, maar ministerie, uitgevers, canoncommissies en scholen hebben geen interesse.

Stel, u zou als minister van Onderwijs het nieuwe eind-examen geheel naar uw hand mogen zetten, hoe zou dat er dan uitzien?

Daar begin ik niet eens aan, gezien bovenstaande. ■

Ben Vrieseema is hoofdredacteur van Kleio.

